

ПРАВАТА НА ОШТЕТЕНИТЕ НАСПРОТИ ПРАВАТА НА ПОДНОСИТЕЛИТЕ НА “LENIENCY” ВО ЕВРОПСКОТО КОНКУРЕНТСКО ПРАВО

**Горан Коевски, редовен професор на Правен факултет Јустинијан Први
Скопје, Универзитет „Кирил и Методиј“ Скопје**

gkoevski@gmail.com

**Борка Тушевска Гавриловиќ, редовен професор на Правен факултет
Универзитет „Гоце Делчев“ Штип**

borka.tusevska@ugd.edu.mk

**Дарко Спасевски, редовен професор на Правен факултет Универзитет
„Гоце Делчев“ Штип**

d.spasevski@pf.ukim.edu.mk

Апстракт

Предмет на истражување во овој труд претставуваат правата на оштетените *vis-à-vis* правата на подносителите на програма за олеснување или ослободување од глоба во контекст на европското конкурентско право, или во странската литература позната како „*leniency programme*“.

Главната мотивација да се истражува оваа прашање произлегува од незавидната позиција што ја имаат оштетените во постапката за докажување на штета од повреда на правила на конкурентско право. Имено, со усвојувањето на Директивата за 2014/104/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 Ноември 2014 година, за одредени правила коишто се однесуваат на надоместувањето на штета согласно националното право, во случај на повреда на одредби од конкурентското право на земјите членки и Европската Унија, навидум се подобрува позицијата на оштетените во однос на достапноста на доказните средства, информациите потребни за водење на приватните постапки за надомест на штета итн. Сепак, темелната анализа на решенијата од Директивата 2014/104/ЕУ, како и практиката на ефектуирањето на истата, води кон малку поинаку заклучоци, односно остава простор за подлабоки и нови теоретски дилемации на оваа тема, особено со практични импликации по правата на оштетените од повреда на правилата на конкурентското право. Токму оваа дилема е и нашиот главен научен стимул за елаборација на оваа прашање, и укажување на опасноста од дестабилизирање на позицијата на едната *versus* другата категорија стејждери на правата од европското конкурентско право.

За потребите на истражувањето ќе се послужиме со аналитичко-дескриптивниот метод, компаративниот метод, методот на синтеза, индукција и дедукција.

Клучни зборови: штета, конкуренција, leniency, бизнис сектор, штетеник, судови.

THE RIGHTS OF AN INJURED PARTIES VERSUS THE RIGHTS OF LENIENCY APPLICANTS IN EUROPEAN COMPETITION LAW

Goran Koevski, full professor at the Faculty of Law Justinian First Skopje, "Kirill and Methodius" University Skopje

gkoevski@gmail.com

Borka Tusevska Gavrilovikj, full professor at the Faculty of Law, University "Goce Delchev" Stip

borka.tusevska@ugd.edu.mk

Darko Spasevski, full professor at the Faculty of Law, University "Goce Delchev" Shtip

d.spasevski@pf.ukim.edu.mk

Abstract:

The subject matter of this research are the rights of the injured parties *vis-à-vis* the rights of the applicants of a program for relief or exemption from a fine in the context of European competition law, or in the foreign literature known as "*leniency programs*".

The main motivation to explore this issue stems from the unenviable position that the injured parties have in the procedure for proving damage from a violation of competition law rules. Namely, with the adoption of Directive 2014/104/EU of the European Parliament and of the Council of 26 November 2014, on certain rules relating to the compensation of damages according to national law, in case of violation of provisions of the competition law of the member states and the European Union, the position of the injured parties seems to be improving in terms of the availability of evidence, the information needed to conduct private proceedings for compensation, etc. However, the thorough analysis of the Directive 2014/104/EU, as well as the practice of its implementation, leads to slightly different conclusions, i.e. it leaves room for deeper and new theoretical deliberations on this topic, especially with practical implications for the rights of those harmed by violation of competition law rules.

This dilemma is our main scientific stimulus for elaborating on this issue, and pointing out the danger of destabilizing the position of one *versus* the other category of stakeholders regarding European competition law.

For the needs of the research, we will use the analytical-descriptive method, the comparative method, the method of synthesis, induction and deduction.

Keywords: damage, competition, leniency, business sector, pest, courts.